

Pràcticum II

2015/2016

Codi: 101786

Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	2	2

Professor de contacte

Nom: Maria Dolores Juanola Pagés

Correu electrònic: MariaDolores.Juanola@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Lourdes García González

Enric Mateo Viladomat

Maria Claustre Sole Brichs

Montserrat Reverte Simo

Rosa Maria Fernandez Salafranca

Encarnacion Cuenca Martinez

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Podran realitzar aquest pràcticum, els estudiants que abans de l'iniciar l'assignatura:

- Hagin assistit a les classes de prevenció de riscos i han superat la prova d'avaluació de prevenció de riscos (consultar calendari).
- Hagin assistit a les classes de pràctiques de laboratori de segon curs. (Consultar calendari).
- Hagin assistit a les visites planificades per la valoració i actualització del carnet vacunal i el cribratge tuberculínic, realitzades pel servei de Medicina Preventiva i Epidemiologia de l'hospital Vall d'Hebron, abans de cursar la primera assignatura de pràcticum. (Consultar calendari)
- Tinguin la targeta d'identificació personal que lliura Gestió Acadèmica de la Unitat Docent Vall d'Hebron, Mòdul Nord.

Per coherència en el progrés d'adquisició del nivell competencial, que s'adquireix de manera gradual, és MOLT RECOMANABLE començar les pràctiques assistencials cursant els pràcticums I i II abans dels altres.

Important: No és possible realitzar dos pràcticums que coincideixin en el temps.

L'estudiant adquirirà **el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional** de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions. En aquest sentit l'estudiant que es matricula d'aquesta assignatura **es compromet** a llegir els documents: "**Normativa del Pràcticum en Infermeria**", les "**Recomanacions de conductadels estudiants de la Facultat de Medicina**" i a lliurar una **còpia signada** a Gestió Acadèmica del Mòdul Nord de "**l'acord de Compromís i confidencialitat**". Els documents estan disponibles a través del següent enllaç:

<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/grau-d-infermeria/practicum-i-tfg-1345666301520.html>.

Objectius

Aquest Pràcticum II a segon curs es cursa durant el segon semestre perquè l'estudiant pugui seleccionar els coneixements pertinents de les assignatures impartides durant primer i segon curs per oferir cures infermeres a les persones ateses al centre de salut.

Aquesta assignatura pretén que l'estudiant tingui com a punt de partida una visió ample de com l'entorn socioeconòmic i polític influeix en el model del sistema sanitari català i en la forma de gestió de la sanitat pública orientada a garantir la qualitat assistencial del centre d'atenció primària on realitza les pràctiques, tant si és una empresa pública com si és un consorci.

El Pràcticum II permet a l'estudiant aplicar els coneixements, aprendre actituds i habilitats necessàries per oferir les cures infermeres orientades a la salut de la comunitat. Les activitats permeten l'anàlisi dels diferents programes i serveis que ofereix el centre de salut en relació al perfil de la població de referència i les característiques mediambientals. Considera les corresponents funcions de la infermera davant els programes i serveis que s'ofereixen durant l'atenció a la demanda, l'atenció a la consulta, l'atenció domiciliària i l'atenció de salut comunitària.

L'estudiant al finalitzar el període ha de ser capaç de:

- Descriure els problemes i necessitats de salut de la població de l'àrea bàsica de salut i relacionar-los amb la cartera de serveis assistencials del centre.
- Descriure les funcions de la infermera del centre de salut.
- Aplicar el model de cures infermeres del centre assistencial orientat a persones per fomentar la promoció de la salut i la prevenció dels problemes de salut.
- Aplicar el model de cures infermeres del centre assistencial orientat a persones amb problemes de salut crònics de baixa complexitat, amb la finalitat d'oferir suport a l'autogestió i convivència amb la malaltia, tot potenciant l'autoresponsabilitat i l'autonomia.
- Aplicar la metodologia del procés de cures infermeres.
- Seleccionar i aplicar estratègies per a la recollida d'informació a persones que necessitin millorar el seu estil de vida.
- Interpretar les dades per valorar les necessitats de les persones ateses.
- Valorar les necessitats educatives de les persones ateses.
- Prioritzar els diagnòstics infermers.
- Fomentar la participació de les persones ateses per consensuar els objectius i els resultats a assolir.
- Realitzar les cures infermeres a persones ateses amb la finalitat de fomentar estils de vida saludables, aplicant les guies de pràctica clínica i protocols del centre assistencial.
- Valorar les cures infermeres realitzades i determinar propostes de millora de la qualitat assistencial.

Competències

- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
- "Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional."

- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys, i fomentar l'educació per a la salut.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Fer les cures infermeres basant-se en l'atenció integral de salut, que suposa la cooperació multiprofessional, la integració dels processos i la continuïtat assistencial.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Plantejar solucions als problemes de salut i malaltia de les persones, les famílies i la comunitat aplicant la relació terapèutica seguint el mètode científic del procés infermer.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat, en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la manera com viuen el seu procés de salut-malaltia.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat
- Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat
- Respectar el medi ambient i fomentar el desenvolupament sostenible
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar amb l'equip de professionals com unitat bàsica en la qual s'estructuren de manera unidisciplinària o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i la resta de personal de les organitzacions assistencials.
- Utilitzar la metodologia científica en les pròpies intervencions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar a la pràctica assistencial els coneixements i destreses adquirits
2. Aplicar cures infermeres seguint els protocols i els plans de salut dissenyats tant per a les persones com per a la comunitat, i avaluar-ne els resultats.
3. Aplicar cures tècniques utilitzant els instruments adequats a la situació de la persona atesa tenint present les normes establertes i l'evidència més clara de què es disposa.
4. Aplicar el mètode científic a la pràctica clínica
5. Aplicar el procés d'atenció infermera en totes les seves intervencions i la relació d'ajuda.
6. Aplicar la relació d'ajuda en les intervencions en els centres de salut
7. Aplicar les habilitats adquirides en les tècniques de comunicació.
8. Aplicar normes de seguretat en les actuacions professionals
9. Aplicar una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys i identificar intervencions per a fomentar l'educació per a la salut
10. Argumentar les intervencions infermeres amb evidència científica i tenint en compte els mitjans disponibles en cada situació.
11. Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
12. Comunicar-se adaptant el llenguatge a cada interlocutor
13. Demostrar habilitat en l'execució de procediments i tècniques d'infermeria.
14. Educar, facilitar i donar suport a la salut i el benestar dels membres de la comunitat afectats per problemes de salut, risc, patiment, malaltia, incapacitat o mort.
15. Elaborar els plans d'atenció infermera tenint en compte el consens i les recomanacions de l'equip d'atenció.
16. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
17. Fomentar la participació de la persona atesa en la planificació de les cures.

18. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
19. Identificar els referents ètics de la professió infermera.
20. Identificar estils de vida saludables per a la independència de la persona en el seu procés.
21. Integrar-se en equips de treball multidisciplinari i interdisciplinari i compartir objectius comuns.
22. Planificar activitats específiques per fomentar i mantenir la salut i prevenir la malaltia
23. Planificar les cures considerant les opinions, les creences i els valors de les persones a qui van dirigides.
24. Prioritzar les mesures sanitàries de prevenció durant les seves intervencions en centres de salut.
25. Promoure la participació de persones, famílies i grups en el procés de salut i malaltia.
26. Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat
27. Relacionar els coneixements adquirits amb les intervencions que es duen a terme.
28. Respectar els principis de dret a la intimitat, confidencialitat i secret professional en totes les cures dutes a terme.
29. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
30. Respectar l'entorn medi ambiental i fomentar el desenvolupament sostenible.
31. Revisar i avaluar periòdicament les situacions de salut i les intervencions d'infermeria dutes a terme.
32. Seleccionar les activitats de prevenció, control i seguiment en persones en totes les etapes vitals.
33. Seleccionar les estratègies adequades que permetin una comunicació efectiva amb pacients, famílies i grups socials.
34. Treballar en col·laboració i de manera responsable per aconseguir els objectius prèviament planificats i garantir la continuïtat assistencial.
35. Utilitzar estratègies i habilitats que permetin la comunicació efectiva amb pacients, famílies i grups socials.
36. Utilitzar l'evidència científica en la pràctica assistencial.
37. Utilitzar mesures de protecció i de seguretat per garantir el benestar de l'individu, famílies i comunitats
38. Valorar de manera integral les situacions de salut utilitzant eines com ara l'exploració física, les proves complementàries i l'entrevista d'infermeria.
39. Valorar l'estat de la salut de l'individu, la família i la comunitat, i identificar els problemes i els factors interns i externs que n'afecten la salut.

Continguts

Els continguts d'aquest pràcticum consten d'una combinació de les diferents assignatures impartides al llarg de primer i segon curs. Durant la pràctica l'estudiant ha de seleccionar els continguts necessaris per identificar necessitats i resoldre els problemes de les persones ateses que es presenten durant les pràctiques amb la tutela de la infermera. Es destaquen els següents:

El model d'infermeria de Virgínia Henderson aplicat a l'atenció d'adults i vells, les bases metodològiques per planificar i oferir cures infermeres, l'aplicació del procés d'ensenyament - aprenentatge quan s'ofereixen les cures infermeres a persones de diferents cultures. Diagnòstics infermers de la NANDA.

El codi deontològic, els drets i deures de l'usuari en el marc del sistema assistencial. La millora continua de la qualitat de les cures infermeres. Guies de pràctica clínica i protocols.

Alimentació saludable i dietes terapèutiques de les persones ateses.

Factors que influeixen en els processos d'aprenentatge de les persones ateses, necessitats educatives, objectius d'aprenentatge, estratègies educatives i resultats esperats.

Les cures infermeres orientades a la promoció i prevenció de la salut.

Farmacocinètica, farmacodinàmica dels fàrmacs que més es prescriuen així com les necessitats educatives de les persones.

Comunicació terapèutica.

Aplicació de:

Les guies de pràctica clínica del centre assistencial.

Els protocols del centre assistencial.

Les normes de gestió de riscos per al a seguretat del malalt.

Metodologia

S'aplica una metodologia centrada en l'estudiant i orientada a la resolució de problemes de les persones ateses.

Les activitats que realitza l'estudiant durant la pràctica estan tutelades per una infermera assistencial responsable de l'aprenentatge de l'estudiant.

Les activitats formatives de l'estudiant en el centre de salut consisteixen en que l'estudiant realitzi les cures infermeres a les persones i a la comunitat del centre de salut amb la tutela d'una infermera assistencial de referència en els diferents tipus d'atenció que ofereixen, orientada a fomentar estils de vida saludables:

- Consulta de la infermera en el centre de salut
- Consulta de la infermera al domicili.
- Atenció a la demanda.
- Programes d'educació per a la salut.
- Sessions de discussió de plans de cuidatges amb grups reduïts d'estudiants i una professora/tutora.

Els centres de pràctiques es comuniquen en el segon semestre. Poden modificar-se segons la gestió de recursos humans de cada centre assistencial.

Els horaris són lliscants amb alguns dies matins i altres de tardes. Aquests horaris poden ser modificats per necessitats dels serveis i poder garantir que l'estudiant té una infermera que el tutela.

Les activitats de l'estudiant són:

Durant la consulta de la infermera, l'atenció a les persones al domicili i l'atenció a la demanda:

- Recollir i valorar les dades: realitzar entrevistes, observar i valorar els signes objectius i els símptomes de les persones que s'atenen i de les persones significatives
- Seleccionar els instruments pertinents per valorar les necessitats tot comparant les dades obtingudes amb els criteris de normalitat definits per persones amb salut.
- Determina tant els problemes interdependents, com els reals, potencials i possibles.

Durant els programes d'educació per a la salut:

- Determinar les necessitats educatives de les persones. Analitzar les dificultats que té la persona atesa i els factors que contribueixen o dificulten les autocures i les manifestacions de dependència. Determinar els problemes per ordre d'importància. Registrar les dades i l'evolució de la persona en el document de treball de l'estudiant.
- Observar les diferents estratègies d'educació per a la salut.

Durant la discussió dels plans de cuidatges:

- Realitzar un anàlisi i valoració del procés de cures, considerant els punts forts i febles i les propostes de millora en situacions similars.
- Preparar els plans de cuidatges per a la discussió grupal. Aportar evidències per a la millora de la pràctica.

El lloc es pacta amb el/la professor/a

Els horaris són d'un dia a la setmana pactat entre professors/es i estudiants.

El cost del transport públic per traslladar-se als centres assistencials i domicilis corre a càrrec de l'estudiant.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Pràctiques Clíniques: atenció directa	203	8,12	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39
Seminaris: Treball de seguiment del pràcticum i discussió dels plans de cuidatges	12	0,48	10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 27, 29, 39
Tipus: Autònomes			
Estudi de guies de pràctica clínica i documentació dels centres assistencials. Escriure la memòria del pràcticum i plans de cuidatges	7	0,28	10, 11, 16, 17, 19, 20, 21, 26, 27, 29, 30, 31, 33

Avaluació

L'avaluació durant el pràcticum és formativa de manera que l'estudiant te informació per part de la infermera i de la tutora durant el seu procés d'aprenentatge.

Les avaluacions són les següents:

1) Observació de l'estudiant mentre té cura:

- La infermera avalua a l'estudiant mitjançant un registre específic d'observació una visita programada en el domicili: 5a. o 6a. setmana de pràcticum.
- La infermera avalua a l'estudiant el procés d'administració d'un medicament.
- La infermera avalua a l'estudiant el procediment de curar a una persona.

2) Memòria del pràcticum i discussió de plans de cuidatges:

- L'estudiant lliura per escrit la descripció de la/es persones ateses per a discussió dels plans de cuidatges a la professora/ tutora, aplicant les normes establertes que consten en el Campus Virtual.
- El/la professor/a elabora l'informe d'avaluació de l'estudiant relacionat amb la memòria i la discussió dels plans de cuidatges.

Obtenció de la nota final:

S'obté amb la mitjana ponderada de la nota de l'avaluació de l'estudiant mentre té cura de les persones i de la memòria del pràcticum, presentant i discutint un pla de cuidatge. Per calcular la mitjana cal tenir com a mínim un aprovat amb 5 (escala 0_10) a la modalitat d'avaluació de l'estudiant mentre té cura de les persones i de la memòria del pràcticum i discussió del pla de cuidatges.

És obligatori realitzar tot el període de pràctica clínica programat al calendari docent, independentment de l'horari en el que es facin les pràctiques.

Es considera una falta justificada les que donen en les següents situacions:

- Defuncions de familiars de primer i segon grau de consanguinitat

- Visita mèdica programada
- Malalties agudes
- Examen de carnet de conduir
- Exàmens oficials universitaris
- Proves oficials d'idiomes

En tots els casos és obligatori el justificant corresponent. S'han de recuperar les hores de pràctiques.

La manca de responsabilitat de l'estudiant té un impacte en la nota final de l'assignatura. Les sancions que s'apliquen es descriuen al document de "**Normativa del Pràcticum en Infermeria**" que l'estudiant pot trobar en el següent enllaç:

<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/grau-d-infermeria/practicum-i-tfg-1345666301520.html>

Es considera NO AVALUABLE:

- Quan l'estudiant falta 1 dia de pràctiques.
- Quan l'estudiant no ha realitzat una o més activitats d'avaluació.

Els casos particulars:

- Les faltes d'assistència que siguin justificades, amb certificat, hauran de recuperar-se, sempre que sigui factible per les condicions del centre assistencial de pràctiques i el calendari acadèmic.
- Donat que la situació de cada estudiant és diferent es determinarà segons les circumstàncies de cada persona.

Els estudiants que no hagin superat l'assignatura per mitjà de l'avaluació continuada es podran presentar a una prova de síntesi, sempre que hagin realitzat les hores planificades del pràcticum.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació continuada i formativa a la Pràctica Clínica. Estudiant mentre té cura de les persones.	70%	2	0,08	2, 3, 10, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 35, 38, 39
Presentació de treballs. Memòria del pràcticum i discussió de plans de cuidatges	30%	1	0,04	4, 11, 15, 16, 22, 23, 26, 27, 29, 30, 33

Bibliografia

- Alfaro-Lefevre R. Aplicación del proceso de enfermería: guía práctica, 4ª edición. Madrid: Mosby-Doyma; 2002.
- Alfaro-Lefevre R. Pensamiento Crítico y Juicio Clínico en enfermería 4ª Edición. Barcelona:Elsevier; 2009.
- Berman A, Snyder SJ, Kozier B, Erb G. Fundamentos de Enfermería: Conceptos, proceso y práctica, 8ª edición. Madrid: Pearson: Prentice Hall; 2008.
- Bulechek GM, Butcher HK, Mc Closkey JC. *Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)*, 5ª edición. Madrid: Elsevier; 2009.
- Institut Català de la Salut. Guies de pràctica clínica. Barcelona: ICS

- Institut Català de la Salut. Protocols i recomanacions. Barcelona: ICS
- Institut Català de la Salut. Documentació clínica. Barcelona: ICS
- Johnson M et al. Interrelaciones NANDA, NOC y NIC, 2ª edición. Madrid: Elsevier; 2007.
- Jefeuvre M, Dupuis A. Juicio clínico en cuidados de enfermería. Barcelona: Masson; 1995
- Luis MT. Los diagnósticos enfermeros: revisión crítica y guía práctica. 2ª ed. Barcelona:Elsevier-Masson; 2013.
- Marriner A, Alligod MR. Modelos y teorías en enfermería. 6ª edición Madrid: Elsevier; 2007.
- Moorhead S, Johnson M, Maas ML, Swanson E. Clasificación de la Resultados de Enfermería (NOC), 4ª edición. Madrid: Elsevier; 2009.
- Nanda Internacional. Diagnósticos enfermeros. Definiciones y clasificación 2012-2014. Madrid:Elsevier; 2012.
- Phaneuf M. La planificación de los cuidados enfermeros. Mexico: McGraw-Hill Interamericana; 1999.
- Rifà R, Olivé C, Lamoglia M. Lenguaje NIC para el aprendizaje teórico-práctico en enfermería. Barcelona: Elsevier; 2012.
- Tellez S, García M. Modelos de cuidados en enfermería NANDA, NIC y NOC. México DF: Mc Graw-Hill Interamericana; 2012.
- Wesley RL. Teorías y modelos de enfermería. Mexico: McGraw-Hill Interamericana; 1997.